

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Mgr. Ing. Petrem Šuránkem ve věci

žalobkyně: **H. V.**, narozená dne X
bytem X
zastoupená advokátem JUDr. Milošem Profousem
sídlem V Jámě 1, 110 00 Praha 1

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 9. 2022, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 14. 9. 2022, č. j. X, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 3 146 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího zástupce JUDr. Miloše Profouse, advokáta.

Odůvodnění:

1. Žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) podanou osobně dne 19. 10. 2022 se žalobkyně domáhá zrušení rozhodnutí žalované ze dne 14. 9. 2022, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“). Napadeným rozhodnutím žalovaná k námitkám žalobkyně zcela změnila své

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.

rozhodnutí ze dne 27. 4. 2021, č. j. X (dále jen „rozhodnutí o autoremeduře“), tak, že podle § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném do 31. 12. 2022 (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) se od 16. 5. 2021 žalobkyni snižuje starobní důchod na částku 11 240 Kč měsíčně.

Obsah žaloby

2. Úvodem žalobkyně vysvětluje, že od roku 1964 působí na české scéně jako zpěvačka. Celou kariéru v období minulého režimu působila pod společností Pragokonzert jakožto tzv. vrcholně ideovou organizací, bez které nebylo možné vystupovat.
3. Dne 12. 11. 2019 žalobkyně požádala o starobní důchod u Okresní správy sociálního zabezpečení Praha – západ (dále jen „OSSZ“), která následně opakovaně požadovala doložení odpracovaných let pod společností Pragokonzert. Žalovaná ani OSSZ nedisponovaly dokumentací odvodů společnosti Pragokonzert na sociální pojištění údajně kvůli povodním, které v roce 2002 zničily archiv právní nástupkyně této společnosti. Žalovaná ani OSSZ rovněž neevidují žádná potvrzení nebo evidenční list důchodového pojištění. Dále OSSZ opakovaně sdělovala, že vzhledem k chybějícím historickým podkladům je nutné sehnat potvrzení o příjmu z literární a umělecké činnosti vydané Finančním úřadem pro hl. m. Prahu, Územním pracovištěm pro Prahu 1 (dále jen „finanční úřad“), které by potvrdil Pragokonzert jako příjmy z umělecké činnosti. Žalobkyně proto dodala toto potvrzení, ale OSSZ jej přesto odmítla s tím, že doklad je potvrzen nesprávnou spolupůsobící organizací a že Pragokonzert mohl potvrdit pouze příjmy ze zahraničí.
4. Následně žalobkyně dokládala, že příjmy z let 1969-1992, které na potvrzení finančního úřadu potvrdil Pragokonzert, jsou příjmy z tuzemského, nikoliv zahraničního působení. Z archivu finančního úřadu sehnala podrobný rozpis daňových subjektů, které žalobkyni vyplácely příjmy za uměleckou činnost. Většina z nich byla tuzemská, resp. československá. OSSZ ale i tyto důkazy odmítla.
5. Dne 28. 12. 2020 žalobkyně obdržela rozhodnutí č. j. X (dále jen „původní rozhodnutí“), v němž žalovaná při stanovení výše důchodu nezohlednila výše popsanou komunikaci. Žalobkyně se bránila námitkami, že 1) výměra starobního důchodu neobsahuje veškeré roky, které mají být zhodnoceny, a že 2) žalovaná nijak nezohlednila potvrzení ze spisu finančního úřadu, která vyvracela stanovisko, že se jedná o příjmy pouze ze zahraniční činnosti, přičemž poukázala 3) na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2007, č. j. 4 Ads 24/2006-173, v obdobné věci a na 4) zprávu veřejné ochránkyně práv ze dne 3. 5. 2016, sp. zn. 294/2016/VOP/DŘ, také v obdobné věci. V návaznosti na to obdržela rozhodnutí o autoremeduře, které ovšem nereflektovalo obsah námitek. Důchod byl naopak snížen se zmatečným odůvodněním, že oddělením metodiky důchodového pojištění bylo zjištěno, že záležitost nebyla konzultována s příslušnou OSSZ. Proti tomuto původnímu rozhodnutí podala žalobkyně další námitky, k nimž přiložila: 1) čestné prohlášení Ing. P. B., osobního manažera žalobkyně; 2) čestné prohlášení A. K., v letech 1963-1994 zaměstnankyně společnosti Pragokonzert a 3) čestné prohlášení Ing. J. P., v letech 1965-1990 zaměstnanec společnosti Pragokonzert ve funkci ekonomického náměstka generálního ředitele a od roku 1988 ředitele. I přes tyto námitky ale byla napadeným rozhodnutím potvrzena výše starobního důchodu určená rozhodnutím o autoremeduře.
6. *V jediném žalobním bodu* žalobkyně předně namítá, že žalovaná v napadeném rozhodnutí nijak nereflektovala rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2007, č. j. 4 Ads 24/2006-173, publikovaný pod č. 1274/2007 Sb. NSS, z něhož žalobkyně považuje za

důležité závěry, že 1) vyjádření vrcholné ideové organizace či organizace spolupůsobící při provádění zabezpečení umělců včetně zprostředkování podání přihlášek k důchodovému zabezpečení příslušnému národnímu výboru má jen formální význam; že 2) podmínkou vzniku, trvání a zániku důchodového zabezpečení dle tehdejší právní úpravy je pouze skutečný výkon umělecké činnosti jako povolání tvořící trvalý hlavní zdroj příjmu, nikoliv v pracovním poměru, při splnění zákonných předpokladů, že 3) pochybnosti týkající se existence vyjádření vrcholné ideové organizace a postupu při zprostředkování přihlášky k důchodovému zabezpečení příslušnému národnímu výboru nelze klást k tíži žadatele o starobní důchod a že 4) rozhodující je význam dalších důkazů (např. potvrzení finančního úřadu nebo výsledků svědků). Žalobkyně měla právo očekávat, že její případ bude posouzen obdobně, tedy že nebude vystavena odlišnému posouzení žalovanou, které ani není řádně odůvodněno.

7. Žalobkyně dále odkazuje na rozsudky Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 6. 2013, č. j. 16 Ad 1/2013-59, a ze dne 12. 11. 2014, č. j. 16 Ad 83/2013-87, z nichž cituje tuto pasáž: *„Soud si je vědom, že důkazní břemeno spočívá na žalobci, ale vykázaní získané doby pojištění žalobce nemohl žádným způsobem ovlivnit, neboť povinnost spočívala na agentuře Pragokonzert a žalovaná má povinnost evidovat příslušný evidenční materiál a jeho obsah zohlednit při zjišťování doby pojištění/zaměstnání, ale není oprávněna do příslušných ELDP zasahovat a měnit v něm obsažené údaje. Rovněž je pravdou, že nemůže jít k tíži žalobce nesplnění zákonné povinnosti zaměstnavatele či spolupůsobící organizace, tj. (již zaniklého) Pragokonzertu, který svoji povinnost nesplnil, jelikož při splnění této povinnosti by se započtení předmětné doby nemusel žalobce dožadovat prostřednictvím žaloby podané u soudu.“*
8. Dále žalobkyně odkázala též na zprávu veřejné ochránkyně práv ze dne 3. 5. 2016, sp. zn. 294/2016/VOP/DŘ, v níž považuje za podstatné v ní vyslovené závěry, že 1) absence vyjádření spolupůsobící organizace nebrání prokázání doby důchodového zabezpečení umělců, ale je nutno ji chápat jen jako skutečnost ztěžující prokázání doby důchodového pojištění, a že 2) dobu umělecké činnosti před rokem 1990 jako povolání tvořícího trvalý a hlavní zdroj příjmů dostatečně prokazují potvrzení o příjmu z literární a umělecké činnosti za jednotlivé roky a čestná prohlášení bývalých spolupracovníků pojištěnce, kterým bylo předmětné období pro důchodové účely zhodnoceno.
9. K tomuto žalobkyně dále dodává, že podle § 85 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění zákona č. 221/2022 Sb. (dále jen „organizační zákon“) lze k prokázání doby pojištění použít čestného prohlášení nejméně 2 svědků a žadatele o důchod nebo o úpravu důchodu, nelze-li tuto dobu prokázat jinak. Napadené rozhodnutí ale k čestným prohlášením nijak nepřihlédlo, přestože v průběhu dvou let nebylo možné dobu let 1969-1992 prokázat jinak, tedy evidenčním listem důchodového pojištění, který žalovaná zřejmě považuje za jediný možný důkaz. Žalovaná čestná prohlášení nezohlednila ani za situace, kdy ani ona, ani Pragokonzert nedisponují evidenčním listem důchodového pojištění z důvodů, které žalobkyně nemohla ovlivnit. Žalobkyně je přesvědčena, že do doby pojištění bylo nutné započíst i prokázanou dobu umělecké činnosti zprostředkované společností Pragokonzert v období let 1969-1992.

Vyjádření žalované

10. Žalovaná navrhuje, aby byla žaloba jako nedůvodná zamítnuta. S odkazem na § 12 a § 13 odst. 1 organizačního zákona zdůraznila, že řízení o dávce důchodového pojištění předpokládá vysokou součinnost žadatele, zaměstnavatelů a žalované, přičemž podle § 38

organizačního zákona je primárním důkazním prostředkem evidenční list důchodového pojištění (dříve zabezpečení), protože jeho podkladem byly mzdové listy. S ohledem na § 13 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění se za dobu pojištění považují též zaměstnání před 1. 1. 1996. V tomto směru právní úprava zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálním zabezpečení z roku 1988“) podle § 8 odst. 2 pracovní poměr hodnotila jako zaměstnání, pokud zakládal nemocenské pojištění, a to alespoň podle předpisů platných v době vzniku nároku na důchod. Ustanovení § 85 odst. 5 organizačního zákona dává správnímu orgánu prostor pro uvážení, jak má být doba pojištění prokázána. Ve správním řízení je užíván tiskopis „Čestné prohlášení o dobách zaměstnání“, v němž je nezbytné alespoň orientačně prokázat i výši vyměřovacích základů, neboť je třeba, aby se jednalo o činnost vykonávanou v rozsahu zakládajícím účast na nemocenském, a tedy i důchodovém pojištění. Současně musí být v čestném prohlášení uvedeny i další údaje potřebné k posouzení podmínek této účasti. Posouzení a následně prokázání umělecké činnosti přitom podléhá jinému režimu než prokázání standardních mzdových podkladů, které je zaměstnavatel povinen vést.

11. K námitce, že příjmy z umělecké činnosti vedené u finančního úřadu v letech 1969-1992 prokazují účast na důchodovém pojištění, žalovaná uvádí, že v průběhu požadovaných let byla v platnosti zvláštní úprava „pamatující“ na pojištěnce vykonávající uměleckou činnost. Původně se jednalo o sociální zabezpečení osob samostatně hospodařících od 1. 1. 1948, tj. za účinnosti zákona č. 99/1948 Sb., o národním pojištění. Pojištění bylo povinné a vznikalo ze zákona od počátku výkonu umělecké činnosti. Po 1. 10. 1948 byli umělci povinni podat přihlášku u okresní národní pojišťovny a platit pojistné stanovené z vyměřovacího základu, který byl stanoven vyhláškou Ministerstva sociální péče č. 2493 Ú. l. I následující úpravy zařadily umělce jako osoby samostatně výdělečně činné s povinností podat přihlášku a platit pojistné. Na projednáváný případ dopadají vyhláška č. 102/1964 Sb., kterou se provádí zákon [č. 101/1964 Sb.,] o sociálním zabezpečení (dále jen „vyhláška č. 102/1964 Sb.“), a posléze vyhláška č. 128/1975 Sb., kterou se provádí zákon [č. 121/1975 Sb.,] o sociálním zabezpečení (dále jen „vyhláška č. 128/1975 Sb.“).
12. Ustanovení § 59 odst. 1 vyhlášky č. 102/1964 Sb. podmiňovalo účast umělců na sociálním zabezpečení uznáním vrcholné ideové organizace. Z § 59, § 60, § 61, § 62 a § 71 vyhlášky č. 102/1964 Sb. se podává, že povinné zabezpečení vznikalo dnem, kdy podle vyjádření vrcholné ideové organizace umělec začal soustavně vykonávat činnost, a zanikalo dnem, kterým dle vyjádření této organizace činnost skončila. Vrcholná ideová organizace zařazovala umělce do příjmových stupňů, dle kterých se vypočítávala úhrada na zabezpečení. Přihlášky a odhlášky se podávaly okresnímu národnímu výboru prostřednictvím vrcholné ideové organizace. Podle § 123 písm. i) vyhlášky č. 102/1964 Sb. měl povinnost vést záznamy a podávat hlášení pro účely sociálního zabezpečení výkonných umělců okresní národní výbor místa bydliště, který byl podle § 125 téže vyhlášky povinen zaznamenat i údaje o okolnostech rozhodných pro nároky na dávky důchodového zabezpečení, zpravidla na mzdových listech.
13. I z § 73, § 74, § 75, § 84 a § 151 vyhlášky č. 128/1975 Sb. vyplývalo, že umělci vykonávají svou činnost jako povolání tvořící trvalý a hlavní zdroj příjmů, avšak nikoliv v pracovním poměru, podle vyjádření organizace působící při provádění zabezpečení umělců. Povinné zabezpečení umělce vznikalo dnem, kterým podle vyjádření organizace spolupůsobící při provádění zabezpečení umělců začal umělec soustavně vykonávat činnost, a zanikalo dnem, kterým dle vyjádření této organizace činnost skončila. Orgán sociálního zabezpečení

obdobně jako za předcházející vyhlášky zařazoval umělce do příjmových stupňů dle vyjádření organizace spolupůsobící při provádění zabezpečení umělců, kterou byl v daném případě Pragokonzert. Tato organizace sledovala činnost umělců a podávala vyjádření, kteří umělci vykonávají činnost jako povolání tvořící trvalý a hlavní zdroj příjmu. Současně organizace podávaly informace o výši příjmů a zabezpečovaly přihlášku a odhlášku u národního výboru. Záznamy pro účely sociálního zabezpečení výkonných umělců byl povinen vést národní výbor.

14. Žalovaná dále vysvětluje, že vrcholnými ideovými organizacemi umělců byly umělecké svazy a fondy a pro vysílání umělců do zahraničí Československá umělecká agentura Pragokonzert. Těžiště rozhodovací působnosti spočívalo na odborech sociálních věcí a zdravotnictví okresních národních výborů, které se opíraly o vyjádření vrcholných ideových organizací, jejichž působnost byla vymezena § 71 odst. 1 vyhlášky č. 102/1964 Sb. a § 73 odst. 1 vyhlášky č. 128/1975 Sb. Přihlášky k zabezpečení a odhlášení ze sociálního zabezpečení, hlášení změny ve výši příjmů a potvrzení o výši příjmů podávali umělci okresnímu národnímu výboru prostřednictvím vrcholných ideových organizací. Výše příjmu potvrzená touto organizací byla pro okresní správu sociálního zabezpečení směrodatná. Umělec předkládal vhodné doklady, které si sám vyžádal. Výši příjmů dokládal vždy potvrzením plátců. U příjmu převyšujících 25 000 Kč ročně umělec předkládal potvrzení Ochranné organizace autorské při Českém fondu výtvarných umění v Praze, která byla zúčtovacím střediskem daně z příjmů z literární a umělecké činnosti.
15. Žalovaná dodává, že povinné zabezpečení umělců trvalo i po dobu činnosti v zahraničí (kterou zprostředkovávala Československá umělecká agentura Pragokonzert) a zabezpečení nezanikalo ani tehdy, byl-li umělec z důvodu práce pro zahraniční organizaci podroben sociálnímu pojištění podle předpisů v příslušném státě. Povinností umělce bylo si opatřit od plátců potvrzení výše dosahovaných příjmů, poté je předložit vrcholné ideové organizaci k posouzení, zda se jednalo o činnost umělce, a ta je postoupila národnímu výboru k zařazení umělce do příjmového stupně a vyhotovení evidenčního listu.
16. Současně žalovaná uvádí, že základními faktory, které ovlivňují nárok a výši starobního důchodu, jsou délka odpracované doby pojištění a výše dosahovaných příjmů. Podle předpisů platných před 1. 1. 1996 se doby povinného zabezpečení z umělecké činnosti hodnotily pro nárok na důchod a jeho výši jako doba zaměstnání. Starobní důchod se vyměřoval z průměrného měsíčního výdělku, vypočteného na základě hrubých příjmů dosažených v rozhodném období (§ 12 vyhlášky č. 128/1975 Sb. – pozn. soudu: správně má jít o § 14). Pro nárok a výši starobního důchodu umělce a pro výpočet průměrného měsíčního výdělku se za hrubý výdělek považoval příjmový stupeň, do něhož byl umělec zařazen (§ 61 odst. 1 vyhlášky č. 102/1964 Sb. nebo § 75 odst. 1 vyhlášky č. 128/1975 Sb.). Příjmové stupně umělce za jednotlivé roky byly podchyceny v evidenčním listě o době zaměstnání a výdělku, který vedl okresní národní výbor na podkladě sdělení vrcholné ideové organizace (§ 61 odst. 3 vyhlášky č. 102/1964 Sb., § 75 odst. 1 vyhlášky č. 128/1975 Sb.).
17. K žalobkyní předloženým čestným prohlášením žalovaná zdůraznila, že příjmy umělce v průběhu kalendářního roku byly nepravdivé. Z toho důvodu bylo povinností umělce předkládat vrcholné ideové organizaci vhodné doklady, které si vyžádal. Vrcholná ideová organizace proto byla jako jediná kompetentní určit, zda vykonávaná činnost je činností umělce v souladu se zákonem o důchodovém pojištění a zkompletovat příjmy umělce za celý kalendářní rok pro účel zařazení do příjmových stupňů. Žalovaná považuje za logické, že pro účely prokázání sporné doby pro účely důchodového zabezpečení je čestné prohlášení

svědků nedostačující, neboť o průběhu činnosti umělce nemá dostatečnou výpovědní hodnotu. Konstatovat účast na důchodovém pojištění mohla pouze vrcholná ideová organizace. Analogicky je čestné prohlášení vyloučeno k prokázání účasti na důchodovém pojištění osoby samostatně výdělečně činné. Osobám, které vykonávaly samostatnou výdělečnou činnost, ale nebyly účastny pojištění, nelze takovou dobu hodnotit, a už vůbec ne na podkladě čestného prohlášení. Od 1. 5. 1990 (vyhláška č. 123/1990 Sb.) pak bylo zabezpečení umělců jako samostatný institut zrušeno a nahrazeno zabezpečením osob samostatně výdělečně činných (dále jen „OSVČ“).

18. K odkazu žalobkyně na potvrzení finančního úřadu a „výplatní pásky“ za roky 1974 až 1992 a potvrzení finančního úřadu na brutto příjmy (1969 až 1982) a následně na netto příjmy žalovaná upozorňuje, že na přední straně potvrzení je razítko „PRAGOKONCERT BOHEMIA a.s.“ a na zadní straně s dovětkem „Jedná se o příjmy z umělecké činnosti – podléhající dani z příjmu z literární a umělecké činnosti v období od 1. 1. 1969 do 30. 4. 1992.“ Dle žalované je otázka, zda se jedná o příjmy tuzemské, nebo jen zahraniční, nebo tuzemské i zahraniční. Podle tehdy platných předpisů mohl právní předchůdce společnosti PRAGOKONCERT BOHEMIA a.s., tj. Československá umělecká agentura Pragokonzert, potvrzovat pouze příjmy ze zahraničí. Dle žalované to dokazuje např. „Přihláška k důchodovému zabezpečení umělců za kalendářní rok 1987“ ze dne 16. 11. 1988, v jejíž rubrice č. 8 je jako hrubý příjem podrobený dani, snížený o skutečné režijní náklady, uveden údaj „netto příjem ze zahr. za rok 1987 činil 1.014.730,43 Kč“. Obdobně potvrzení o příjmu za rok 1988 ze dne 11. 9. 1989 uvádí, že žalobkyně byla zprostředkována na zahraniční angažmá a příjem za rok 1988 činil brutto v zahraničí 743 659 Kč, odvodní příspěvek (= režijní náklady) činil 61 135 Kč, zahraniční daň nebyla odečtena a čistý příjem činil 682 523,30 Kč. Současně se na něm uvádí, že se potvrzení vydává na žádost žalobkyně pro potřeby sociálního zabezpečení umělců. Dle žalované je při porovnání netto příjmu za stejné roky na potvrzení finančního úřadu pro Prahu a uvedených potvrzeních znatelný rozdíl ve finančních hodnotách. Společnost PRAGOKONCERT BOHEMIA a.s. na potvrzení finančního úřadu potvrdila mj. za rok 1987 netto příjem 32 844 Kč a za rok 1988 netto příjem 30 768 Kč. Přitom její právní předchůdkyně Československá umělecká agentura Pragokonzert potvrdila za rok 1987 netto příjem 1 014 730,43 Kč a za rok 1988 ve výši 682 523,70 Kč. Uvedené dle žalované potvrzuje, že PRAGOKONCERT BOHEMIA a.s. potvrdil příjmy získané žalobkyní při působení v tehdejší Československu, která byla oprávněna potvrdit pouze vrcholová ideová organizace, a nikoliv PRAGOKONCERT BOHEMIA a.s., který tak učinil nad rámec svých pravomocí, a navíc zmateně, když do potvrzení finančního úřadu nezařadil příjmy v zahraničí získané v letech 1987 a 1988, které byl oprávněn potvrdit, a naopak potvrdil příjmy získané na území tehdejšího Československa, které nebyl oprávněn potvrdit.
19. Jak dále podle žalované dokazuje spisová dokumentace, OSSZ dne 16. 6. 1989 obdržela přihlášku žalobkyně k sociálnímu zabezpečení v nemoci, zabezpečení matky a důchodovému zabezpečení ze dne 16. 11. 1988. Před tímto datem žalobkyně žádnou jinou přihlášku neuplatnila. Přihláška byla potvrzena Pragokonzertem, neboť se jednalo o příjmy ze zahraničí. Na základě této vyhlášky odbor sociálních věcí a zdravotnictví Okresního národního výboru Praha – západ (dále jen „OSVZ ONV“) rozhodnutím ze dne 14. 7. 1989, č. j. Soc. 89/VF-041, rozhodl o vzniku sociálního zabezpečení od 1. 1. 1988 a proti tomuto rozhodnutí žalobkyně nepodala odvolání. Druhou přihlášku k sociálnímu zabezpečení OSVČ pak žalobkyně uplatnila dne 27. 11. 1990. V ní je uvedeno datum zahájení činnosti

před 1. 5. 1990. Žalobkyně sama stvrzuje vlastnoručním podpisem, že před 1. 1. 1988 nikdy nepodala přihlášku k účasti na sociálním zabezpečení.

20. K odkazu žalobkyně na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2007, č. j. 4 Ads 24/2006-173, žalovaná uvádí, že i při odhlédnutí od povinnosti podání přihlášky k účasti na důchodovém zabezpečení chybí zjištění pro prokázání účasti žalobkyně na důchodovém pojištění. Spisová dokumentace neprokazuje, že by žalobkyně dostala zákonnému postupu a předkládala potvrzení o výši příjmů vrcholné ideové organizaci, a tato dále OSVZ ONV. Žalovaná oslovila příslušné vrcholné ideové organizace, žádná ale nepotvrdila účast žalobkyně na důchodovém zabezpečení. Vzhledem k judikatuře Nejvyššího správního soudu je nutné vycházet z předpokladu, že žalobkyně přihlášku k důchodovému zabezpečení podala. Nicméně z pohledu zákona o důchodovém zabezpečení byl umělec povinen předkládat vrcholové ideové organizaci vhodné doklady, které si sám vyžádal. U příjmů převyšujících 25 000 Kčs ročně umělec předkládal potvrzení Ochranné organizace autorské při Českém fondu výtvarných umění v Praze, která byla zúčtovacím střediskem daně z příjmů z literární a umělecké činnosti podle daňových předpisů. Příjmy žalobkyně v prokázaných letech 1987 a 1988 mnohonásobně převýšily částku 25 000 Kč ročně, přesto se žalované nepodařilo dohledat vrcholovou ideovou organizaci žalobkyně ani (byly-li vyhotoveny) evidenční listy důchodového zabezpečení žalobkyně.
21. Žalovaná závěrem zdůrazňuje, že nepochybně činnost žalobkyně coby umělkyně. Jiná věc je prokázání této činnosti optikou zákona o důchodovém pojištění, které se bohužel nepodařilo.

Podstatný obsah správního spisu

22. Ve **správním spisu** soud ověřil, že se žalobkyně byla dne 12. 11. 2019 sepsána u OSSZ žádost o přiznání starobního důchodu od data vzniku nároku. V ní bylo ke spornému období v přehledu o činnostech uvedeno, že od 1968 do 1991 pojištění – zaměstnání Pragokonzert (poznámka: ELDP nepřipojen); bude došetřováno: od 1. 1. 1992 do 31. 5. 1995 pojištění – zaměstnání „dle evidence ČSSZ“ s poznámkou „Potvrzení Pragokonzert je nevyhovující, šetřeno, konzultováno. Došetřuje klientka přes advokátní kancelář.“
23. Součástí správního spisu jsou evidenční listy o době zaměstnání a výdělku za roky 1965-1968, evidenční listy důchodového zabezpečení od roku 1988 do roku 1991 vystavené OSSZ v roce 2020 a výtisky z evidence OSVČ dokládající vyměřovací základy, resp. doby pojištění od 1. 1. 1992 do 29. 5. 1995 a od 1. 1. 2009 dále.
24. Z formuláře „**PŘIHLÁŠKA k zabezpečení v nemoci, zabezpečení matky a důchodovému zabezpečení UMĚLCŮ** Hlášení o ZMĚNĚ ve výši ročního příjmu, v němž není zaškrtnuto, o kterou z alternativ se jedná, který obdržel dne 16. 6. 1989 OSVZ ONV, vyplývá, že v něm žalobkyně vlastnoručně uvedla a podepsala, že nárok vznikl/změnil se (opět nezaškrtnuta alternativa) v roce 1987. Za Pragokonzert pod otištěným razítkem formulář podepsal dne 16. 11. 1988 ředitel Ing. J. P. (což plyne z toho, že totožný podpis se nachází na jeho čestném prohlášení) a v kolonce „**vyjádření vrcholné ideové organizace**“ se uvádí, že žalobkyně byla zařazena do zabezpečení umělců (opět nezaškrtnuto, zda do povinného, či dobrovolného) od 1. 1. 1988 s příjmovým stupněm 5 000 Kčs. Pragokonzert razítkem (tentokrát s jiným podpisem) dále v kolonce č. 8 potvrdil, že „**netto příjem ze zahr. za rok 1987 činil 1.014.730,43 Kčs**“.

25. Dne 14. 7. 1989 OSVZ ONV rozhodl pod č. j. Soc. 89/VF-041 v řízení provedeném podle § 9 zákona č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů Česko socialistické republiky v sociálním zabezpečení, že žalobkyni vzniklo sociální zabezpečení umělců dnem 1. 1. 1988 podle § 61 vyhlášky č. 149/1988 Sb., kterou se provádí zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení (dále jen „vyhláška č. 149/1988 Sb.“). Doložka právní moci není na rozhodnutí připojena.
26. Dne 16. 11. 1989 OSVZ ONV obdržela potvrzení o příjmu žalobkyně za rok 1988, v němž paní H. za Pragokonzert razítkem a podpisem shodným jako v kolonce č. 8 formuláře za rok 1987 potvrzovala příjmy ze zprostředkovaného zahraničního angažmá pro potřeby sociálního zabezpečení umělců ve výši 743 659 Kč, což po odpočtu režijních nákladů 61 135,30 Kč tvoří čistý příjem 682 523 70 Kč.
27. Dne 27. 11. 1990 žalobkyně podepsala u OSSZ přihlášku k sociálnímu zabezpečení OSVČ s druhem činnosti „umělec“, v níž v kolonce „Datum zahájení činnosti“ vyplnila „před 1. 5. 1990“. Rok je přitom přepsán, původně byl patrně uveden rok 1970. Z kopie listiny není patrné, zda bylo přepisováno stejným, nebo jiným perem, ani nelze jakkoliv dovodit, jde-li o úpravu již z doby podpisu formuláře, či pozdější. Pod kolonkou je mimo rámeček písmem s odlišným sklonem připsáno „od 1. 1. 88“.
28. Dne 4. 12. 2020 žalovaná vyměřila žalobkyni starobní důchod ve výši 10 045 Kč měsíčně. Přílohou rozhodnutí je osobní list důchodového pojištění, v němž nejsou započteny doby pojištění od 1. 1. 1969 do 31. 12. 1992, resp. v kolonce „Dodatečně započteno“ je pouze období od 1. 1. 1988 do 31. 12. 1991.
29. Dne 11. 1. 2021 žalobkyně podala námitky proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 12. 2020, v nichž argumentovala obdobně jako v žalobě. K nim přiložila „Potvrzení o příjmu z literární a umělecké činnosti“ ze dne 18. 12. 2019, v němž finanční úřad pro OSSZ s odkazem na daňovou evidenci Zúčtovacího střediska Ochranné organizace autorské uvedl příjmy a výdaje žalobkyně z literární a umělecké činnosti za roky 1969 až 1992, jež se, pokud jde o příjmy, pohybovaly od 93 134 Kč (v roce 1989) do 692 849 Kč (v roce 1992). Ručně je připsané potvrzení od PRAGOKONCERT BOHEMIA a.s. „Jedná se o příjmy z umělecké činnosti – podléhající dani z příjmů z literární a umělecké činnosti v období od 1. 1. 1969 do 30. 4. 1992“, které je doplněno podpisem a razítkem, a stejně tak je ručně u příjmů doplněn údaj „brutto“ a následně doplněn sloupec „netto“ s částkami odpovídajícími rozdílu příjmů a výdajů. Dále jsou přiloženy vždy poslední stránky počítačových sjetin s honoráři za jednotlivé roky, kde je rekapitulován význam číselných kódů plátců u jednotlivých honorářů. Tito plátcí zřetelně pocházejí z území tehdejšího Československa (Československá televize, Československý rozhlas, Filmové studio Barrandov, Krátký film, Pragokonzert, Slovkoncert, Supraphon, Panton, Ochranné středisko výkonných umělců, Krajská organizace pro film, koncerty a estrády, Art Centrum, Národní výbor hl. m. Prahy, Krajské kulturní středisko Ústí nad Labem apod.).
30. Dne 27. 4. 2021 žalovaná vydala **rozhodnutí o autoremeduře**. Rozhodla, že starobní důchod činí 11 240 Kč měsíčně. K opravě výpočtu uvedla, že „v roce 1989 byly chybně zhodnoceny vyloučené doby“. Zároveň bylo oddělením metodiky důchodového pojištění zjištěno, že oddělením rozhodování o námitkách byla vydána chybná dispozice ke zhodnocení období 1969-1987 pro důchodové účely. Období není možné hodnotit, protože nebylo oddělením rozhodování o námitkách konzultováno s OSSZ. Za pochybení se žalovaná omluvila. Pochybení ale bylo napraveno, a tím došlo ke snížení (*sic!*) výše starobního důchodu. Přílohu

tvoří opravený osobní důchodový list, kde opětovně nejsou uznány pojistné doby za období od 1. 1. 1969 do 31. 12. 1987.

31. Dne 31. 5. 2021 žalobkyně podala blanketní námitky proti rozhodnutí o autoremeduře. Dne 13. 7. 2022 pak žalobkyně doplnila čestná prohlášení s úředně ověřenými podpisy:
32. Ing. J. P. dne 30. 6. 2022 čestně prohlásil, že v období od roku 1965 do roku 1990 byl zaměstnán v Pragokonzertu nejprve ve funkci ekonomického náměstka generálního ředitele a od 1. 7. 1988 ve funkci ředitele. Dále prohlásil, že žalobkyně i v období let 1969-1992 uzavírala pravidelně smlouvy o výkonu umělecké činnosti se společností Pragokonzert, pod její záštitou vykonávala uměleckou činnost a Pragokonzert za ni odváděl příslušné odvody.
33. A. K. dne 7. 6. 2022 čestně prohlásila, že od roku 1963 do roku 1994 byla zaměstnána v Pragokonzertu jako samostatný odborný referent v oddělení umělců z povolání a mimo povolání, od 1977 do 1981 jako vedoucí oddělení zábavních žánrů a od roku 1982 jako vedoucí útvaru. Dále prohlásila, že žalobkyně i v období let 1969-1992 uzavírala pravidelně smlouvy o výkonu umělecké činnosti se společností Pragokonzert a pod její záštitou vykonávala uměleckou činnost. Od roku 1977 do roku 1981 ve funkci vedoucí oddělení zábavních žánrů osobně podepisovala smlouvy s výkonnými umělci, mezi nimiž byla i žalobkyně.
34. Ing. P. B. čestně prohlásil, že od roku 1976 do roku 1980 zastával funkci osobního manažera žalobkyně. Během této doby žalobkyně pravidelně uzavírala smlouvy o výkonu umělecké činnosti s Pragokonzertem a svou činnost vykonávala pod záštitou této organizace. Sám tyto smlouvy pro žalobkyni zajišťoval a osobně absolvoval jednání s Pragokonzertem. Potvrzuje, že spolupráce žalobkyně s Pragokonzertem v letech 1969-1992 skutečně trvala.
35. Dne 14. 9. 2022 žalovaná **napadeným rozhodnutím**, jež bylo zástupci žalobkyně doručeno následujícího dne, změnila výrok rozhodnutí o autoremeduře, ovšem i po této změně byl starobní důchod snížen na 11 240 Kč měsíčně. Zrekapitulovala, že žalobkyně nesplnila podmínku nejméně 25 let doby pojištění stanovenou v § 29 odst. 1 písm. a) zákona o důchodovém pojištění (ke dni 8. 6. 2019 měla dobu pojištění jen 23 roků a 246 dnů), ale splnila podmínky § 29 odst. 2 písm. f) zákona o důchodovém pojištění, když získala dobu pojištění nejméně 20 let a po roce 2013 dosáhla roku o 5 let vyššího, než je důchodový věk muže stejného data narození. Vznikl jí tak nárok na starobní důchod. Následně žalovaná zkontrolovala výpočet jeho výše, což podrobně popsala. Podotkla, že v případě žalobkyně bylo pro stanovení osobního vyměřovacího základu správně určeno rozhodné období let 1986 až 2018. Období do 31. 12. 1985 je v souladu s § 18 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění mimo rozhodné období, je však zohledněno v celkové době pojištění. Období od 1. 1. 2019 je v rámci roku přiznání důchodu (§ 18 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění) rovněž mimo rozhodné období, avšak rovněž zohledněno v době pojištění.
36. K námitkám žalobkyně žalovaná uvedla, že v návaznosti na předložená čestná prohlášení se obrátila dne 26. 7. 2022 se žádostí o jejich posouzení pro případnou rekonstrukci evidenčního listu důchodového zabezpečení na OSSZ, která ale sdělila, že k vyhotovení rekonstruovaného listu důchodového zabezpečení nebyl shledán důvod. V rámci kontroly na OSSZ ve dnech 27. a 29. 12. 1993 bylo totiž zjištěno, že podle první přihlášky k sociálnímu zabezpečení v nemoci, zabezpečení matky a důchodovému zabezpečení ze dne 16. 11. 1988 byla žalobkyně zabezpečena až od 1. 1. 1988, přičemž jinou přihlášku nepředložila. Na jejím základě OSVZ ONV vydal dne 14. 7. 1989 rozhodnutí o vzniku sociálního zabezpečení od 1. 1. 1988, proti kterému nebylo podáno odvolání. Na druhé

příhláše k sociálnímu zabezpečení OSVČ z 27. 11. 1990 je uvedeno jako datum zahájení činnosti před 1. 5. 1990 opět 1. 1. 1988. Dále ze šetření vyplynulo, že dne 20. 9. 2020 bylo OSSZ doručeno prohlášení žalobkyně ze dne 7. 7. 2000 o nesoustavném vykonávání umělecké činnosti od 30. 9. 1995 a až dne 21. 1. 2009 žalobkyně podala oznámení o opětovném zahájení činnosti OSVČ od 1. 1. 2009.

37. Pokud jde o potvrzení ze dne 18. 12. 2019, na kterém měl Pragokonzert ověřit příjmy i z jiných organizací, žalovaná nepochybuje, že se jednalo o příjmy z umělecké činnosti podléhající dani z příjmů z literární a umělecké činnosti, zpochybňuje však, že by Pragokonzert cca po 50 letech tyto příjmy skutečně ověřil, resp. zda vůbec měl oprávnění je ověřovat. Žalovaná naopak pokládá za důležité, že žádná ze spolupůsobících organizací nepotvrdila dle dříve platných předpisů jiný vznik sociálního zabezpečení.
38. Žalovaná s ohledem na § 88 odst. 4 organizačního zákona shledala vážné pochybení ve výroku rozhodnutí o autoremeduře spočívající v nesprávném odkazu na § 87 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), protože nejenže nebylo vyhověno námitkám, nýbrž dokonce byl snížen starobní důchod na 11 240 Kč měsíčně. Odkaz na § 87 správního řádu proto ve výrokové části nahradila odkazem na § 90 odst. 1 písm. c) a odst. 5 správního řádu. Původní rozhodnutí lze dle žalované označit sice za zmatečné, neboť se nejen neřídí ve výroku odkazovaným ustanovením, ale dokonce je s ním v rozporu. Tím byl dle žalované naplněn důvod k vydání opravného prvoinstančního rozhodnutí k vypuštění matoucího odkazu na § 87 správního řádu. V daném případě by vydání prvostupňového opravného rozhodnutí ale neznamenal žádný pozitivní posun, nýbrž zbytečné prodloužení řízení bez vlivu na meritorní rozhodnutí. Žalovaná proto o námitkách žalobkyně rozhodla.

Posouzení žaloby

39. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, že je věcně i místně příslušným soudem a napadené rozhodnutí je rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Při přezkoumání napadeného rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů, jimiž byl vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). Soud rozhodl bez nařízení ústního jednání, protože žalobkyně s takovýmto postupem souhlasila a žalovaná nevyjádřila ve lhůtě stanovené soudem nesouhlas (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Soud zároveň nemusel provádět dokazování, jelikož veškeré listiny navrhované k důkazu, jsou již součástí správního spisu, z nějž správní soud při svém rozhodování bez dalšího vychází. Přitom dospěl k závěru, že podaná žaloba je důvodná a napadené rozhodnutí zrušil (§ 78 odst. 1 s. ř. s.).
40. Soud se nejprve zabýval dílčími námitkami žalobkyně, dle kterých nebyly v napadeném rozhodnutí vypořádány veškeré žalobkyní uplatněné námitky proti rozhodnutí o autoremeduře. Pakliže by totiž napadené rozhodnutí skutečně trpělo takovou vadou, měl by jej soud bez dalšího zrušit pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., aniž by tyto námitky mohl sám věcně posoudit. Napadené rozhodnutí nicméně takovou vadou netrpí.
41. Žalobkyně předně namítala, že se žalovaná nevypořádala s argumentací žalobkyně rozsudkem Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 24/2006-173. Soud nicméně ověřil, že žalobkyně tímto rozsudkem argumentovala ve svých námitkách ze dne 11. 2. 2021, které směřovaly proti původnímu rozhodnutí žalované ze dne 4. 12. 2020, které žalovaná změnila rozhodnutím o autoremeduře. Při vydávání napadeného rozhodnutí byla žalovaná povinna

vypořádat nově podané námitky žalobkyně ze dne 31. 5. 2021 směřující proti rozhodnutí o autoremeduře, které žalobkyně slíbila doplnit ve lhůtě do 10 dnů, avšak neučinila tak (s výjimkou toho, že dne 12. 7. 2021 doplnila čestná prohlášení coby „*nové důkazy pro účely doložení nezaúčtovaných období*“). Uvažovat v takové situaci o nepřezkoumatelnosti z důvodu chybějící reakce na obsah námitek tedy nedává smysl.

42. Podle § 88 odst. 3 organizačního zákona se námitky podávají orgánu sociálního zabezpečení, který rozhodnutí vydal. Námitky musí obsahovat stejné náležitosti jako odvolání podané podle [§ 82 správního řádu](#).
43. Podle § 82 odst. 2 věty první správního řádu musí mít odvolání náležitosti uvedené v § 37 odst. 2 a musí obsahovat údaje o tom, proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu ho napadá a v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo.
44. V napadeném rozhodnutí proto žalovaná nemohla oslyšet ani tuto, ani jakoukoliv jinou právní argumentaci žalobkyně, jen proto, že ji zástupce žalobkyně v námitkách nevznesl. Jak uvedl Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 2. 11. 2011, č. j. 5 Ca 298/2008-52, č. 2766/2013 Sb. NSS: „*Správní orgán není povinen vyzývat účastníka k doplnění odvolání ve smyslu § 37 odst. 3 správního řádu z roku 2004, pokud odvolání obsahuje alespoň jeden projednatelný důvod, a je z něj tedy zřejmé, v čem odvolatel spatřuje rozpor s právními předpisy (§ 82 odst. 2 správního řádu z roku 2004). Takovou povinnost nezakládá správnímu orgánu ani skutečnost, že účastník výslovně označil odvolání jako „blanketní“ a naznačil v něm, že odvolacích důvodů hodlá vznést více.*“ Žalobkyně sama uvedla, že podání doplní a po doplnění důkazních prostředků požádala žalovanou o rozhodnutí. Za součást podaného opravného prostředku nelze implicitně považovat obsah jakékoliv dřívější komunikace mezi účastníkem řízení a správním orgánem, neboť důvody nezákonnosti a nesprávnosti musí být uvedeny v podaných námitkách.
45. Na druhou stranu ale to nic nemění na tom, že žalovaná nemohla přejít bez povšimnutí v průběhu řízení předložené důkazní prostředky a měla je při svém rozhodování vzít v úvahu. V tomto směru žalobkyně namítá, že žalovaná nepřihlédla k nově doloženým čestným prohlášením. Soud nicméně shledal, že na str. 5 odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaná tato čestná prohlášení zmiňuje a také uvádí, že k nim nepřihlédla proto, že za stěžejní důkazní prostředek považovala rozhodnutí OSVZ ONV ze dne 14. 7. 1989. Na základě tohoto rozhodnutí žalovaná dospěla k závěru, že se žalobkyně účastnila zabezpečení umělců až od 1. 1. 1988. Nelze tedy tvrdit, že by žalovaná tyto důkazní prostředky zcela opomenula.
46. Soud proto nyní může přistoupit k posouzení, zda byla žalobkyně účastna na sociálním zabezpečení umělců v období let 1969 až 1987 a zda důvody uváděné žalovanou obstojí. O letech 1988 až 1992 není reálně mezi stranami sporu.
47. Podle § 85 odst. 5 organizačního zákona lze k prokázání doby pojištění použít čestného prohlášení nejméně 2 svědků a žadatele o důchod nebo o úpravu důchodu, nelze-li tuto dobu prokázat jinak.
48. Z hlediska problematiky dokazování doby pojištění umělců před rokem 1989 žalobkyně správně odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 24/2006-173, dle kterého „[p]ro posouzení vzniku, trvání a zániku důchodového pojištění za účelem prokázání 25 let doby pojištění jako jedné ze zákonných podmínek nároku na starobní důchod [§ 6](#) odst. 4 písm.

a) bod 1. zákona ČNR č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, § 29 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění] žadatele, který v letech 1968 – 1979 vykonával uměleckou činnost v zahraničí, není rozhodující pouze existence vyjádření příslušné vrcholné ideové organizace a organizace spolupůsobící při provádění zabezpečení (§ 59 a násl. vyhlášky č. 102/1964 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, a § 72 a násl. vyhlášky č. 128/1975 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení), ale obsah tohoto vyjádření (tj. zejména výkon umělecké činnosti jako povolání tvořící trvalý a hlavní zdroj příjmů umělce), který lze prokázat i jinými důkazními prostředky, než je zmíněné vyjádření. “Z judikatury krajských soudů, která je inspirativní, lze pak odkázat na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 23. 9. 2014, č. j. 78 Ad 15/2013-41, v němž byl učiněn tento závěr: „Nejen u bývalých zaměstnanců, nýbrž i v případě bývalých občanů poskytujících služby na základě povolení okresního národního výboru před listopadem 1989 lze k prokázání doby pojištění ve smyslu § 85 odst. 5 [organizačního zákona] použít čestného prohlášení nejméně dvou svědků a žadatele o důchod nebo úpravu důchodu, nelze-li tuto dobu prokázat jinak. Čestné prohlášení dle § 85 odst. 5 [organizačního zákona] mohou poskytnout i jiné osoby než bývalí spolupracovníci.“

49. V žalobkyní odkazovaných rozsudcích Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 6. 2013, č. j. 16 Ad 1/2013-59, a ze dne 12. 11. 2014, č. j. 16 Ad 83/2013-87, je pak správně vysvětleno, že nesplnění zákonné povinnosti na straně zaměstnavatele nemůže jít k tíži umělce, který byl při vykazování příjmů a důchodového zabezpečení odkázán na vrcholnou ideovou organizaci. Žalobkyní citovaná zpráva veřejné ochránkyně práv ze dne 3. 5. 2016, sp. zn. 294/2016/VOP/DŘ uvádí v zásadě totéž, co shora citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu, a soud se i s těmito závěry ztotožňuje.
50. Soud tedy shrnuje výchozí závěr, že žalovaná (resp. OSSZ) byly povinny na základě shromážděných dokladů hodnotit, zda žalobkyně ve sporných obdobích skutečně vykonávala uměleckou činnost a vykazovala z ní nikoliv zanedbatelné příjmy, aniž by mohly veškeré důkazní prostředky odmítat jen s odkazem na to, že je pro ně relevantní pouze potvrzení tehdejší příslušné vrcholné ideové organizace. Stanovisko zastávané OSSZ, stojící na formalistickém lpění na doslovném znění tehdejší právních předpisů úzce provázaných s právní úpravou cílící podřídít uměleckou činnost vůli vládnoucí komunistické strany, je již 15 let překonáno judikaturou Nejvyššího správního soudu. OSSZ a žalovaná tak měly primárně zhodnotit, zda žalobkyně v rozhodných obdobích dosáhla takových příjmů z legální umělecké činnosti, které jí zakládaly účast na sociálním zabezpečení, a to na základě jakýchkoliv dostupných důkazních materiálů, z nichž lze s praktickou jistotou dovodit, že žalobkyně v předmětných letech vykonávala finančně honorovanou uměleckou činnost podléhající povinným odvodům mj. na sociální zabezpečení. Za tímto účelem žalobkyně byla oprávněna využít a žalovaná byla povinna jako důkaz hodnotit podle § 85 odst. 5 organizačního zákona i čestná prohlášení relevantních osob, jimiž nemusejí být nutně jen „spoluzaměstnanci“ (zde je třeba vzít v úvahu specifika výkonu umělecké činnosti a dané ustanovení aplikovat přiměřeně těmito specifikům). Nadto má soud za to, že ani závěr žalované, že Pragokonzert nebyl oprávněn z pozice vrcholné ideové organizace ověřit příjmy žalobkyně, resp. že tak byl oprávněn učinit jen vůči jejím zahraničním příjmům, ale nikoliv tuzemským, není správný.
51. Sporné období účasti žalobkyně na sociálním zabezpečení v letech 1969 až 1987 je z hlediska dokazování ohraničeno dvěma momenty. Ve správním spisu je předně „Evidenční list o době zaměstnání a výdělku“ vystavený divadlem Rokoko za roky 1965-1968 v souvislosti

s pracovním poměrem, jenž skončil dne 31. 12. 1968. Druhý moment má představovat „*Příhláška k sociálnímu zabezpečení osoby samostatně výdělečně činné a spolupracující osoby*“ podaná žalobkyní dne 27. 11. 1990 u OSSZ, jež podle žalované obsahuje žalobkyní podepsané doznání, že se sociálního zabezpečení účastnila až od „1. 1. 88“. S tímto závěrem žalované ovšem soud nesouhlasí. I z kopie založené ve správním spise je totiž patrné, že citované datum bylo napsáno jiným písmem (mj. s odlišným sklonem), nežli jakým žalobkyně vyplnila zbytek podání. Písmo naopak odpovídá při horním okraji listu připsanému číslu 1216. Navíc byl údaj napsán mimo rámeček žalobkyní vyplněné kolonky „Datum zahájení činnosti“, v němž bylo vyplněno jiné datum, a to navíc přepsané (v rámci kolonky byl před přepsáním vyplněn pravděpodobně údaj „před 1. 5. 1970“. Soud proto údaj s rokem 1988 považuje za údaj, který si pro lepší orientaci ve spisu poznamenal patrně někdo z úředníků OSSZ.

52. Údaj o účasti žalobkyně na sociálním zabezpečení umělců od 1. 1. 1988 pochází z vyjádření Pragokonzertu ze dne 16. 11. 1988 jakožto vrcholné ideové organizace na „*PŘIHLÁŠCE k zabezpečení v nemoci, zabezpečení matky a důchodovému zabezpečení UMĚLCŮ*“ (žalobkyně neškrtila nehodící se možnost, ale zjevně se jednalo o přihlášku), jež OSVZ ONV obdržel dne 16. 6. 1989. Na základě této přihlášky OSVZ ONV vydal rozhodnutí ze dne 14. 7. 1989, č. j. Soc. 89/VF-041, ve kterém za vznik sociálního zabezpečení umělců žalobkyni určil datum 1. 1. 1988. Sama žalobkyně tehdy uvedla v přihlášce rok 1987, nicméně nezaškrtila, se zda jedná o vznik či změnu sociálního zabezpečení. Z toho přitom žalovaná v napadeném rozhodnutí dovozuje, že žalobkyně před 1. 1. 1988 nebyla nijak účastna na sociálním zabezpečení.
53. Žalovaná nicméně opomněla zdůraznit, že tento rozhodnutí OSVZ ONV ze dne 14. 7. 1989, č. j. Soc. 89/VF-041, bylo vydáno již za účinnosti zákona o sociálním zabezpečení z roku 1988 a jej provádějící vyhlášky č. 149/1988 Sb. (taktéž účinná od 1. 10. 1988). Této tehdy nové právní úpravě se žalovanou ve vyjádření k žalobě podaný historický exkurs nijak nedotýká, přitom je však pro pochopení důkazního významu podstatná.
54. Zákon o důchodovém pojištění v § 13 odst. 1 stanoví, že za dobu pojištění se považují též doby zaměstnání získané před 1. lednem 1996 podle předpisů platných před tímto dnem (kromě studia po dosažení věku 18 let) s tím, že doby zaměstnání v cizině před 1. květnem 1990 se hodnotí, jen pokud za ně bylo zapláceno pojistné.
55. Zákon o sociálním zabezpečení z roku 1988 ve znění účinném od 1. 10. 1988 do 30. 4. 1990 byl proveden vyhláškou č. 149/1988 Sb., která v témže časovém období upravovala v části druhé v hlavě první „*Zabezpečení umělců*“ (s účinností od 1. 5. 1990 bylo toto zvláštní zabezpečení umělců zrušeno) a obsahovala částečně odlišnou úpravu působnosti „spolupůsobících organizací umělců“ (či dřívější terminologií „vrcholných ideových organizací“ – byť na formuláři přihlášky žalobkyně z roku 1988 je rovněž tento termín, patrně tedy byly tehdy oba dva termíny užívány promiskue) nežli předchozí úprava vyhlášky č. 128/1975 Sb. k zákonu č. 121/1975 Sb., o sociálním zabezpečení. Soud považuje za stěžejní následující ustanovení týkající se sociálního zabezpečení umělců:
56. Podle § 61 odst. 1 vyhlášky č. 149/1988 Sb. **nemocenského a důchodového zabezpečení jsou podle této hlavy účastni v kalendářním roce jako pracovníci v pracovním poměru s odchylkami dále uvedenými spisovatelé, překladatelé slovesných děl, scénáristé, hudební skladatelé, režiséři, choreografové, mistři houslaři, výtvarní umělci, restaurátoři děl výtvarných umění, architekti, novináři, výkonní umělci a artisté** (dále jen „umělci“),

s výjimkou členů souborů zájmové umělecké činnosti, **jestliže a) podle vyjádření organizace spolupůsobilí při provádění zabezpečení umělců vykonávají soustavně uměleckou činnost jako své povolání tvořící trvalý zdroj příjmu, avšak nikoliv v pracovním poměru, a b) jejich příjem z této činnosti v předchozím kalendářním roce činí nejméně 12 000 Kčs. (zvýrazněno soudem)**

57. Podle § 61 odst. 4 vyhlášky č. 149/1988 Sb. účast na zabezpečení umělce vzniká dnem, kterým podle vyjádření organizace spolupůsobilí při provádění zabezpečení umělců začal umělec vykonávat soustavně uměleckou činnost, a zaniká dnem, kterým podle vyjádření uvedené organizace umělec tuto činnost skončil.
58. Podle § 63 odst. 1 písm. c) vyhlášky č. 149/1988 Sb. při provádění zabezpečení umělců spolupůsobí u hudebníků z povolání, estrádních umělců a artistů organizace oprávněné ke zprostředkování jejich činnosti.
59. Podle § 63 odst. 2 vyhlášky č. 149/1988 Sb. **spolupůsobilí organizace sledují činnost umělců a poskytují národnímu výboru, který rozhoduje o zabezpečení umělce, podklady a informace potřebné pro provádění zabezpečení**, zejména a) že umělec vykonává soustavně uměleckou činnost jako své povolání tvořící trvalý zdroj příjmu, b) o počátku a skončení výkonu umělecké činnosti pro vznik a zánik zabezpečení, c) o výši hrubých příjmů umělce, které byly podrobeny dani z příjmů z literární a umělecké činnosti za kalendářní rok, o výši této daně, o výši čistých příjmů a výši režijních nákladů spojených s uměleckou činností v tomto roce, a to nejpozději do 31. března následujícího roku, d) o skutečnostech rozhodných pro posouzení nároku na dávky při pracovním úrazu, e) **o skutečnostech rozhodných pro plnění ohlašovací povinnosti podle § 150 a 153.** (zvýrazněno soudem)
60. Podle § 146 písm. i) vyhlášky č. 149/1988 Sb. povinnosti v sociálním zabezpečení plní u umělců národní výbor, který provádí jejich zabezpečení.
61. Ustanovení § 146 vyhlášky č. 149/1988 Sb. určuje „organizace plnící povinnosti v sociálním zabezpečení“. Jinými slovy nová právní úprava účinná od 1. 10. 1988 již neznala žalovanou ve vyjádření k podané žalobě popsaný dřívější model, kdy se umělec musel k důchodovému zabezpečení přihlašovat výlučně prostřednictvím vrcholné ideové organizace, resp. organizace spolupůsobilí při provádění zabezpečení umělců. Nově to byl od 1. 10. 1988 umělec, kdo samostatně podával příslušnou přihlášku obsahující vyjádření vrcholné ideové organizace přímo u příslušného národního výboru. Vrcholné ideové organizace již s ohledem na shora citovanou právní úpravu plnily úlohu, která zhruba odpovídá „dotčenému orgánu“ ve smyslu § 136 správního řádu z roku 2004. Tj. osvědčovaly rozhodné skutečnosti příslušnému národnímu výboru, avšak byl to vždy umělec, kdo musel doložit potřebné doklady příslušnému národnímu výboru a také mu (sám na svou odpovědnost) podat přihlášku. Toto také žalobkyně dne 16. 6. 1989 řádně učinila.
62. K vysvětlení, proč byla žalobkyně do 31. 12. 1968 prokazatelně přihlášena k důchodovému zabezpečení (viz již zmíněný dochovaný evidenční list od divadla Rokoko) a následně se k němu přihlašovala znovu v roce 1989 s tím, že dle vrcholné ideové organizace byla účastna zabezpečení od 1. 1. 1988, neposkytují přechodná ustanovení zákona o sociálním zabezpečení z roku 1988 a vyhlášky č. 149/1988 Sb. žádné bližší vysvětlení. Není v nich nicméně jakkoliv uvedeno, že by přihlášky podané podle předchozí právní úpravy prostřednictvím vrcholných ideových organizací zanikly a bylo nutné podat zcela nové, které by již umělci podali samostatně spolu s dalšími nutnými podklady. Současně je nutné přihlédnout také k tomu, že v tehdejší době byla takováto stručnost právních předpisů

zpravidla doplňována interními instrukcemi pro účely sjednocení jejich výkladu nebo prostě jen správní praxí. Rovněž správní rozhodnutí byla dříve psána stručně, ba přímo minimalisticky. Soud má přitom v souhrnu s dalšími důkazy za prakticky jisté, že opakovaná přihláška v roce 1989 byla žalobkyní podávána jen z důvodu nově zavedené povinnosti podat přihlášku samostatně, a nikoliv prostřednictvím vrcholné ideové organizace, a nikoliv proto, že by se poprvé či po období delší nečinnosti znovu přihlašovala k sociálnímu zabezpečení.

63. Zde je třeba poukázat na to, že v důsledku novelizace vyhlášky č. 149/1988 Sb. vyhláškou č. 123/1990 Sb. s účinností od 1. 5. 1990 zanikla samostatná úprava sociálního zabezpečení umělců a že v dané souvislosti čl. IV odst. 2 přechodných ustanovení vyhlášky č. 123/1990 Sb. stanovil, že: „[z]abezpečení umělců a občanů poskytujících věcná plnění a výkony na základě povolení národního výboru podle § 61 až 81 vyhlášky č. 149/1988 Sb. a zabezpečení vědeckých pracovníků podle § 179 vyhlášky č. 149/1988 Sb. zaniká dnem 30. dubna 1990. Pokud jsou tito občané po 30. dubnu 1990 účastní sociálního zabezpečení jako osoby samostatně výdělečně činné, považuje se za jejich příjem v období od 1. ledna 1990 do 30. dubna 1990 příjem, který odpovídá průměrnému měsíčnímu příjmu stanovenému z vyměřovacích základů v období od 1. května 1990 do 31. prosince 1990.“ Podle odst. 3 téhož ustanovení: „Pro vznik zabezpečení občanů uvedených v odstavcích 1 a 2 podle čl. I bod 27 této vyhlášky je třeba podat novou přihlášku; toto zabezpečení vzniká nejdříve dnem 1. května 1990. Tuto přihlášku je třeba podat a pojistné zaplatit do 31. prosince 1990; nároky na dávky na základě této přihlášky v období od 1. května 1990 do 31. prosince 1990 se posuzují podle této vyhlášky.“ To je logický důvod, proč žalobkyně dne 27. 11. 1990 podala u OSSZ zcela novou „Přihlášku k sociálnímu zabezpečení osoby samostatně výdělečně činné a spolupracující osoby“. V opačném případě by totiž nebyla nijak účastna na sociálním zabezpečení, neboť toto zabezpečení by zcela zaniklo v důsledku novelizace právní úpravy sociálního zabezpečení účinné od 1. 5. 1990, aniž by bylo automaticky převedeno ze sociálního zabezpečení umělce na sociální zabezpečení OSVČ.
64. Dále je třeba připomenout, že od 1. 10. 1988 byl společně s již dříve soudem shrnutou (převážně) hmotněprávní úpravou účinný též nový zákon č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů České socialistické republiky v sociálním zabezpečení, ve znění účinném do 30. 4. 1990 (dále jen „zákon č. 114/1988 Sb.“), který obsahoval úpravu vedení správního řízení a zvláště pak pravomoci a působnosti tehdejších správních orgánů.
65. Podle § 9 odst. 1 písm. a) bodu 1 zákona č. 114/1988 Sb. okresní národní výbor rozhodoval o vzniku a zániku sociálního zabezpečení umělců.
66. Ani zde však nebylo v přechodném ustanovení nijak blíže popsáno, jak měli postupovat umělci, kteří se již dříve přihlásili k sociálnímu zabezpečení prostřednictvím vrcholné ideové organizace, zatímco nyní tak měli činit samostatně. Působnost okresního národního výboru ve vztahu k umělcům se nijak nezměnila oproti předchozí právní úpravě v § 8 odst. 1 písm. a) bodě 4 zákona č. 129/1975 Sb., o působnosti orgánů České socialistické republiky v sociálním zabezpečení. Opět nelze vyloučit (resp. se jeví být pravděpodobným), že motivem podání přihlášky bylo získání právní jistoty, že žalobkyně zůstane i nadále řádně přihlášena. V tehdejší (ba i dnešní) době je takový postup v pochybnostech běžný. Ani z rozhodnutí OSVZ ONV ze dne 14. 7. 1989 tedy nelze dovozovat, že by žalobkyně nebyla účastna na sociálním zabezpečení umělců před 1. 1. 1988 a nelze ani předpokládat, že by byl takový význam tomuto rozhodnutí tehdy přiznáván, a že proto lze klást žalobkyni k tíži, že se proti němu neodvolala. Toto rozhodnutí je jen svého druhu potvrzením, že žalobkyně je i v poměrech nové právní úpravy v návaznosti na svou přihlášku považována za osobu krytou systémem sociálního zabezpečení, ale jeho smyslem a cílem rozhodně není

deklarovat, že před uvedeným datem a za účinnosti předchozí právní úpravy žalobkyně nebyla sociálně zabezpečena. Ve vztahu k předchozímu období toto rozhodnutí žádný závazný závěr nečiní.

67. Ve vztahu k období, které předcházelo prokazatelnému vzniku účasti žalobkyně na důchodovém pojištění ke dni 1. 1. 1988, je nutné se zabývat i dalšími relevantními okolnostmi k posouzení, zda lze předpokládat účast žalobkyně na důchodovém pojištění či nikoliv. Jelikož je judikatura k otázce ztráty dokumentace v oblasti důchodového zabezpečení spíše nepočtená, soud přiměřeně přihlédl k judikatuře týkající se restitučních nároků, kde se také soudy a správní orgány musí potýkat s dokazováním historické úřední činnosti. Podle nálezu Ústavního soudu ze dne 31. 8. 2005, sp. zn. I. ÚS 147/03, „[z] nedohledání příslušného spisu správního orgánu nelze automaticky dovozovat, že argumentace napadených správních rozhodnutí je úplná a správná. Nedohledání příslušného rozhodnutí, resp. celého spisu nemůže svědčit ve prospěch žádné ze stran. Současně však jde k tíži státu, resp. státních orgánů, že neexistuje doklad o výsledku správního řízení o žádosti o vydání osvědčení o národní spolehlivosti, který by mohl mít význam pro rozhodnutí v řízení o vystavení potvrzení o zachování kontinuity československého státního občanství. Pokud státní orgány tuto skutečnost ignorují, zasáhnou do stěžovatelova práva na spravedlivý proces zaručeného v čl. 36 Listiny základních práv a svobod, neboť v řízení rozhodují na základě podkladů neúplných.“ Obdobně v nálezu ze dne 31. 5. 1999, sp. zn. I. ÚS 485/98, Ústavní soud konstatoval, že „[i] když je důkazní břemeno na straně stěžovatelů, nelze restituční zákon vykládat restriktivně, výlučně v jejich neprospěch. Ústavní soud dovozuje, že z hlediska ochrany základních práv a svobod je třeba ztrátu či skartaci spisu vzít v úvahu i v restitučním řízení, a to zejména tehdy, jestliže je proti stěžovatelům namítáno, že se z důvodu ztráty rozhodujícího dokladu u úředního orgánu důkazního břemene nezhodilo.“ Do oblasti práva sociálního zabezpečení lze závěry Ústavního soudu přenést tak, že musí existovat bezpečná jistota ohledně toho, že ve sporném období let 1969 až 1987 byla žalobkyně řádně účastna sociálního zabezpečení a doklady o tom se nezachovaly vinou vrcholné ideové organizace nebo orgánu veřejné moci, aniž by to mohla žalobkyně jakkoliv ovlivnit.
68. Zde soud přitom poukazuje na to, že ve správním spisu je založeno potvrzení finančního úřadu ze dne 18. 12. 2019 o příjmech žalobkyně z umělecké činnosti v letech 1969 až 1992 (dle daňové evidence Zúčtovacího střediska Ochranné organizace autorské), které za období od 1. 1. 1969 až do 30. 4. 1992 potvrdila společnost PRAGOKONCERT BOHEMIA a.s. (připsáním poznámky na potvrzení finančního úřadu). Spolupráci žalobkyně s Pragokonzertem má soud za dostatečně prokázanou i z čestných prohlášení Ing. J. P. (nejprve ekonomický náměstek ředitele a od 1. 7. 1988 ředitel), A. K. (od 1963 do 1994 zaměstnána nejprve jako samostatná odborná referentka oddělení umělců, poté vedoucí oddělení zábavních žánrů a poté vedoucí útvaru) a Ing. P. B. (v letech 1976 až 1980 osobní manažer žalobkyně). Jedná se o relevantní osoby, které ze své pozice přirozeně mají dostatečné informace nezbytné právě pro potvrzení výkonu činnosti zakládající pojistné doby započitatelné pro účely přiznání starobního důchodu. Nadto s ohledem na osobu žalobkyně je výkon umělecké činnosti v uvedených letech všeobecně známou skutečností, kterou v obecnosti ani není potřeba dokazovat (§ 64 s. ř. s. ve spojení s § 121 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů). Spor by snad mohl být veden jen o to, zda tato činnost trvala v dostatečném rozsahu v každém jednotlivém roce uvedeného období, což ovšem dokládá právě potvrzení finančního úřadu.

69. V tomto směru soud považuje za klíčové, že situaci umělců ve sporném období nelze ztotožňovat se situací OSVČ v současnosti. Zatímco nyní je totiž získání pojistné doby podmínováno v některých případech úhradou pojistného na sociální zabezpečení (viz též § 16 odst. 3 větu druhou zákona o důchodovém pojištění), v rozhodném období účast na sociálním zabezpečení umělců vznikala již samotným výkonem umělecké činnosti (nebyli-li umělec zaměstnán či sociálně zabezpečen již z jiného důvodu či nepobíral-li již dávky z tohoto systému), jestliže honoráře z něj tvořily jeho hlavní příjem. Nehrazení povinných odvodů („zaplacení pojistného“ slovy dnešního zákona o důchodovém pojištění) právní úprava jako důvod ztráty (nenabytí účasti na) sociálním zabezpečení neuváděla a nepřipouštěla. V takovém případě by státní aparát samozřejmě zakročil cestou trestního stíhání a vymáhání dlužných odvodů (viz např. § 76 vyhlášky č. 128/1975 Sb.), ale na trvání sociálního zabezpečení by to nemělo žádný vliv. Prokázání uhrazení „pojistného“ by bylo možné požadovat v návaznosti na ustanovení § 13 odst. 1 část věty za středníkem zákona o důchodovém pojištění jen pro případ výdělečné činnosti umělce vykonávané výlučně v zahraničí, nicméně zde je rozhodné to, že žalobkyně (patrně souběžně s činností i v zahraničí) vykonávala uměleckou činnost především v tuzemsku, na niž se ale zmíněná část ustanovení vyžadující prokázání uhrazení pojistného nevztahuje.
70. Nad rámec úplatného výkonu umělecké činnosti sice ještě bylo zapotřebí, aby takovou činnost formálně povolila příslušná vrcholová ideová organizace, čímž tehdejší komunistická moc mimo jiné zajišťovala cenzuru nepohodlných umělců, ovšem z perspektivy současného demokratického státu nelze význam tohoto aktu přeceňovat do té míry, že by jeho samotné nedohledání vylučovalo zohlednit dosažené příjmy z umělecké činnosti, je-li jejich existence a povaha (jakožto hlavní výdělečné činnosti), stejně jako přiznání jejich existence tehdejšími státními orgány patrné z jiných dokladů. To přitom má soud za dostatečně prokázané právě potvrzením finančního úřadu, a nadto ve smyslu § 85 odst. 5 organizačního zákona potvrzené i čestnými prohlášeními osob, které v té době měly nejlepší přehled o umělecké činnosti žalobkyně.
71. Žalovaná ostatně jak ve vyjádření k žalobě, tak v napadeném rozhodnutí ani nezpochybnila uměleckou činnost žalobkyně nebo to, že by z ní měla příjmy, ale jen možnost Pragokonzertu takto dodatečně příjmy potvrdit. Konkrétně uvedla, že Pragokonzert neměl pravomoc potvrdit tuzemské příjmy, ale toliko zahraniční, které přitom potvrzení finančního úřadu nezahrnuje, aniž by ovšem odkázala na jakékoliv právní předpisy. Soud přitom s tímto závěrem nesouhlasí. Za tím účelem je ovšem nezbytné podat poněkud rozsáhlejší popis dřívější právní úpravy.
72. Činnost hudebníků dříve upravoval zákon č. 81/1957 Sb., o koncertní a jiné hudební činnosti, ve znění účinném od 1. 1. 1972 do 30. 4. 1990 (dále jen „zákon o hudební činnosti“). Citace dobové právní úpravy hudební činnosti je nutná pro vysvětlení toho, co vlastně byl Pragokonzert před rokem 1989. Tedy co mohl ve vztahu k žalobkyni potvrdit.
73. Podle § 4 odst. 1 zákona o hudební činnosti **ministr školství a kultury zřídí v dohodě s ministrem-předsedou státního úřadu plánovacího a s ministrem financí organizaci**, jejímž úkolem bude zejména a) v oboru koncertní činnosti napomáhat krajským jednatelstvím (krajským symfonickým orchestrům) při organizování koncertů, zprostředkovávat přednostně pro krajská jednatelství (krajské symfonické orchestry) vystoupení vynikajících umělců a jich souborů, po případě takové umělce zaměstnávat, b) **v oboru jiné hudební činnosti evidovat všechny hudebníky z povolání, nabízet jejich vystoupení oprávněným pořadatelům a vybrané hudebníky z povolání zaměstnávat**, c) **pořádat veřejné produkce**

v rozsahu stanoveném statutem, d) v obou oborech obstarávat všechny zahraniční styk. (zvýrazněno soudem)

74. Podle § 5 odst. 1 zákona o hudební činnosti organizace zřízené podle § 4 jsou právnické osoby. Jejich úkoly blíže vymezí a jejich uspořádání a způsob hospodaření upraví statuty, které vydá, pokud jde o organizaci zřízenou podle § 4 odst. 1 ministerstvo školství a kultury, v dohodě se státním úřadem plánovacím, s ministerstvem financí a s ústředními výbory ideového a odborového svazu, pokud jde o organizaci zřízenou podle § 4 odst. 2, pověřenectvo školství a kultury v dohodě se Slovenským plánovacím úřadem, s pověřenectvem financí a se slovenskými výbory ideového a odborového svazu.
75. Podle § 6 odst. 1 zákona o hudební činnosti **zprostředkovávat vystoupení účinkujících směji toliko organizace uvedené v §§ 3 a 4;** zprostředkování vystoupení účinkujících při veřejných produkcích nesmí být soukromě výdělečnou činností. (zvýrazněno soudem)
76. Podle § 15 zákona o hudební činnosti ministerstvo školství a kultury vydá v dohodě se zúčastněnými ústředními úřady a orgány podrobné předpisy k provedení tohoto zákona, zejména o sjednávání a zrušování smluv o umísťování hudebníků z povolání, o povolování veřejných produkcí a o provádění dozoru na ně a o zřizování a činnosti souborů hudebníků z povolání a souborů lidových hudebníků.
77. Tímto prováděcím právním předpisem byla vyhláška č. 89/1958 Ú. l., kterou se stanoví povinné zprostředkování pro některé obory umělecké činnosti (dále jen „vyhláška č. 89/1958 Ú. l.“).
78. Podle § 1 vyhlášky č. 89/1958 Ú. l. **mohou hudebníci z povolání účinkovat při veřejných hudebních produkcích s výjimkou produkcí koncertních a estrádní umělci a artisté při veřejných estrádních produkcích jen tehdy, jsou-li jejich vystoupení zprostředkována organizací k tomu určenou (§ 2).** (zvýrazněno soudem)
79. Podle § 2 odst. 1 vyhlášky č. 89/1958 Ú. l. jsou pořadatelé veřejných hudebních produkcí s výjimkou produkcí koncertních **povinni sjednávat vystoupení hudebníků z povolání při těchto produkcích jen prostřednictvím organizace „Hudební a divadelní agentura“ v Praze,** na Slovensku „Koncertní a divadelní kancelář“ v Bratislavě. K tomuto čl. II bod 1 vyhlášky č. 74/1964 doplnil odst. 2 – povinnému zprostředkování podle odstavce 1 nepodléhá toliko účinkování hudebníků z povolání, estrádních umělců a artistů při veřejných produkcích pořádaných Československým rozhlasem nebo Československou televizí pro účely vysílání. (zvýrazněno soudem; „Hudební a divadelní agentura“ je přitom dřívější název Pragokoncertu)
80. Podle § 2 odst. 2 vyhlášky č. 89/1958 Ú. l. (ve znění čl. II bodu 2 vyhlášky č. 74/1964 Sb.) pořadatelé veřejných pravidelně se opakujících estrádních produkcí v socialistických podnicích z oboru pohostinství, lázeňské péče a cestovního ruchu **jsou povinni sjednávat vystoupení estrádních umělců při těchto produkcích jen prostřednictvím organizace „Československá hudební a divadelní agentura – Pragokoncert“ v Praze,** na Slovensku „Koncertní a divadelní kancelář“ v Bratislavě; pořadatelé týchž produkcí artistických jsou povinni sjednávat vystoupení artistů při těchto produkcích jen prostřednictvím organizace „Československé cirkusy a varieté“ v Praze. V jednotlivých případech se mohou uvedené organizace dohodnout s místně příslušným krajským podnikem pro film, koncerty a estrády na jiném uspořádání zprostředkování, vyžadují-li to důvody programové nebo provozní. (zvýrazněno soudem)

81. Podle § 3 vyhlášky č. 89/1958 Ú. l. výkonné orgány národních výborů nepovolí pořádání veřejných jiných hudebních a estrádních produkcí, zjistí-li, že vystoupení hudebníků z povolání nebo estrádních umělců nebylo zprostředkováno podle této vyhlášky.
82. Tato vyhláška z padesátých let byla zrušena až s účinností od 28. 4. 1990 vyhláškou č. 139/1990 Sb., o zrušení některých předpisů v odvětví kultury. Z této rekapitulace dobové právní úpravy se podává, že Pragokonzert byl v době před listopadem 1989 právníkem osobu, která neplnila pouze úkoly na úseku práva sociálního zabezpečení ve vztahu k umělcům, ale obecně v oblasti hudby zastávala téměř monopolní postavení pro zprostředkování vystoupení hudebních umělců, a to jak na území tehdejšího Československa, tak i v zahraničí (žalovaná chybně uvedla, že pouze v zahraničí). Bez tohoto zprostředkování, případně bez zprostředkování jinou režimní kulturní organizací či orgánem veřejné moci v mezích daných zákonem o hudební činnosti, nemohli v tehdejší době umělci nijak samostatně působit.
83. Jestliže tedy společnost PRAGOKONCERT BOHEMIA a.s. dopsala své potvrzení k příjmům žalobkyně na potvrzení finančního úřadu ze dne 18. 12. 2019 o příjmech žalobkyně z umělecké činnosti v letech 1969 až 1992, tak je k procesní obraně žalované nutno předně připomenout, že v této části se jedná o soukromou listinu, kterou bylo třeba hodnotit v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů. Potvrzení sice bylo vystaveno s odstupem mnoha let od vyplacení příjmů, nicméně s ohledem na všeobecně známou hudební činnost žalobkyně se nelze rozumně domnívat, že by snad Pragokonzert vůči žalobkyni zcela ztratil „institucionální paměť“ a potvrzení se tím stalo zcela bezpředmětným. Listinu (potvrzení finančního úřadu a sjetinu Zúčtovacího střediska Ochranné organizace autorské) je nadto nutné hodnotit v širším kontextu právní úpravy daní a sociálního zabezpečení, jakož i dalších důkazů. V tomto smyslu jako potvrzení obстоjí s výhradou, že Pragokonzert potvrdil i příjmy například od Československé televize, přičemž na tuto spolupráci se nevztahovalo povinné zprostředkování.
84. Ve vztahu k zákonu č. 101/1964 Sb., o sociálním zabezpečení, jenž byl v účinnosti od 1. 7. 1964 do 31. 12. 1975, zakotvovala příslušnou právní úpravu ustanovení prováděcí vyhlášky č. 102/1964 Sb.
85. Podle § 59 odst. 1 vyhlášky č. 102/1964 Sb. spisovatelé, hudební skladatelé, výtvarní umělci, architekti, vědeckí pracovníci, **výkonní umělci** a artisté, **uznaní příslušnou vrcholnou ideovou organizací** (dále jen „umělci“), kteří a) **vykonávají svou činnost jako povolání tvořící trvalý a hlavní zdroj příjmů, avšak nikoli v pracovním poměru**, b) nejsou již z jiného důvodu účastni důchodového zabezpečení, c) nepožívají důchod starobní, invalidní, osobní ani jiný obdobný důchod, **jsou účastni zabezpečení v nemoci, zabezpečení matky a důchodového zabezpečení jako pracovníci s odchylkami uvedenými v tomto díle vyhlášky (povinné zabezpečení)**. (zvýrazněno soudem)
86. Podle § 60 odst. 1 vyhlášky č. 102/1964 Sb. vzniká povinné zabezpečení umělce dnem, kterým podle vyjádření příslušné vrcholné ideové organizace umělec začal soustavně vykonávat svou činnost, a zaniká dnem, kterým podle vyjádření této organizace uvedená činnost skončila; zaniká také dnem, od něhož umělec již nesplňuje některou z podmínek uvedených v § 59 odst. 1.
87. Podle § 71 odst. 1 vyhlášky č. 102/1964 Sb. vrcholné ideové organizace umělců spolupůsobí při provádění zabezpečení umělců a při přípravě podkladů potřebných pro rozhodování o dávkách, zejména a) podávají vyjádření o tom, které kulturní pracovníky lze uznat za

umělce, b) sledují činnost umělců a určují počátek a konec této činnosti pro vznik a zánik zabezpečení, c) sledují činnost umělců a určují počátek a konec této činnosti pro vznik a zánik zabezpečení.

88. Podle § 71 odst. 2 vyhlášky č. 102/1964 Sb. **se přihlášky k zabezpečení a odhlášky z něho podávají okresnímu národnímu výboru prostřednictvím vrcholných ideových organizací.** Pokud jde o vědecké pracovníky, podávají se přihlášky a odhlášky přímo okresnímu národnímu výboru, který také sám zjišťuje výši příjmu vědeckých pracovníků a jejich hospodářské postavení v době nemoci. (zvýrazněno soudem)
89. Podle § 123 písm. i) vyhlášky č. 102/1964 Sb. má povinnosti vést záznamy a podávat hlášení pro účely sociálního zabezpečení u spisovatelů, hudebních skladatelů, výtvarných umělců, architektů, vědeckých pracovníků, výkonných umělců a artistů okresní národní výbor místa bydliště těch osob.
90. V období od 1. 1. 1976 až do 30. 9. 1988 byl v účinnosti zákon č. 121/1975 Sb., o sociálním zabezpečení, a rozhodné otázky upravovala prováděcí vyhláška č. 128/1975 Sb.
91. Podle § 73 odst. 1 vyhlášky č. 128/1975 Sb. **umělci, kteří a) podle vyjádření organizace spolupůsobící při provádění zabezpečení umělců (§ 84 odst. 1) vykonávají svou činnost jako povolání tvořící trvalý a hlavní zdroj příjmů, avšak nikoliv v pracovním poměru, b) nejsou již z jiného důvodu účastni důchodového zabezpečení, c) nepožívají důchod starobní, invalidní, důchod za výsluhu let, ani osobní důchod, jsou účastni zabezpečení v nemoci, zabezpečení matky a dítěte a důchodového zabezpečení jako pracující s odchylkami uvedenými v tomto díle vyhlášky (povinné zabezpečení).** (zvýrazněno soudem)
92. Podle § 74 odst. 1 vyhlášky č. 128/1975 Sb. vzniká povinné zabezpečení umělce dnem, kterým podle vyjádření organizace spolupůsobící při provádění zabezpečení umělců začal umělec soustavně vykonávat svou činnost, a zaniká dnem, kterým podle vyjádření této organizace uvedená činnost skončila; zaniká také dnem, od něhož umělec již nesplňuje některou z podmínek uvedených v § 73 odst. 1.
93. Podle § 84 odst. 1 písm. e) vyhlášky č. 128/1975 Sb. při provádění zabezpečení umělců a při přípravě podkladů pro rozhodování o dávkách spolupůsobí ve věcech hudebníků z povolání, estrádních umělců a artistů organizace oprávněné ke zprostředkování jejich činnosti. (pozn. soudu: jde o již shora citovanou právní úpravu zákona o hudební činnosti a vyhlášky č. 89/1958 Ú. 1.)
94. Podle § 84 odst. 2 vyhlášky č. 128/1975 Sb. organizace uvedené v předchozím odstavci sledují činnost umělců a podávají vyjádření zejména a) o tom, kteří umělci vykonávají svoji činnost jako povolání, tvořící trvalý a hlavní zdroj příjmu (§ 73 odst. 1), nebo jako povolání tvořící trvalý zdroj příjmu (§ 73 odst. 2), b) o počátku a konci umělecké (vědecké nebo novinářské) činnosti pro vznik a zánik zabezpečení, c) o výši příjmu umělců.
95. Podle § 84 odst. 3 vyhlášky č. 128/1975 Sb. **se přihlášky k zabezpečení a odhlášky z něho podávají příslušnému národnímu výboru prostřednictvím organizace spolupůsobící při provádění zabezpečení umělců (odstavec 1).** Vědečtí pracovníci podávají přihlášky a odhlášky přímo příslušnému národnímu výboru, který také sám zjišťuje výši příjmu vědeckých pracovníků. (podtržené zvýrazněno soudem)
96. Podle § 151 písm. i) vyhlášky č. 128/1975 Sb. mají povinnosti vést záznamy a podávat hlášení pro účely sociálního zabezpečení u vědeckých a uměleckých aspirantů orgány, které jinak obstarávají věci nemocenského pojištění a důchodového zabezpečení svých pracovníků

a studentů; u vědeckých a uměleckých aspirantů vyslaných ke studiu do ciziny ministerstva školství republik nebo jimi pověřené organizace.

97. Shora citovanou úpravu ve sporném období let 1969 až 1987 lze shrnout tak, že ukládala žalobkyni účastnit se sociálního pojištění umělců. Podání přihlášky k sociálnímu zabezpečení jménem žalobkyně a veškeré další vyřizování této agendy u příslušného okresního národního výboru měl přitom na starosti Pragokonzert jakožto vrcholná ideová organizace, resp. organizace spolupůsobící při provádění zabezpečení umělců. Žalobkyně byla na tomto výsadním postavení vrcholné ideové organizace zcela závislá. Povinnost účasti na sociálním pojištění umělců je zjevná s ohledem na výši čistých příjmů uváděných v potvrzení finančního úřadu ze dne 18. 12. 2019, které ve všech sporných letech převyšují hranici 100 000 Kč (tj. několikanásobek tehdejšího průměrného příjmu), a vždy jim tak odpovídá nejvyšší příjmový stupeň (srov. § 75 odst. 1 vyhlášky č. 128/1975 Sb.). Nadto se jedná toliko o příjmy tuzemské, k zahraničním, jež tyto částky musely dále navyšovat, totiž nebyla žádná evidence ke spornému období ve správním řízení dohledána. V již zmiňované přihlášce k sociálnímu pojištění, kterou obdržela OSVZ ONV dne 16. 6. 1989, nicméně Pragokonzert jen za rok 1987 potvrdil netto příjem ze zahraničí ve výši 1 014 730,43 Kčs (tuzemský příjem neuvádí) a následně dne 16. 11. 1989 pak potvrdil příjmy ze zahraničí za rok 1988 v hrubé výši (s poznámkou „*zahraniční daň neodečítáme*“) 682 523,70 Kč. Uvedené částky jasně dokládají, že muselo jít o hlavní činnost žalobkyně, která zakládala její účast na sociálním zabezpečení, přičemž nezmapované zahraniční příjmy tento závěr mohly jen posílit.
98. Potvrzení finančního úřadu je přitom obzvláště relevantní, vychází totiž z daňové evidence Zúčtovacího střediska Ochranné organizace autorské. Žalobkyně v rozhodném období podléhala zvláštnímu režimu zdanění podle zákona č. 36/1965 Sb., o dani z příjmů z literární a umělecké činnosti (dále jen „zákon o dani z příjmů z literární a umělecké činnosti“).
99. Podle § 5 odst. 3 zákona o dani z příjmů z literární a umělecké činnosti jsou zúčtovacím střediskem organizace, které určí ministerstvo financí v dohodě s ministerstvem kultury a informací.
100. Podle § 9 odst. 1 zákona o dani z příjmů z literární a umělecké činnosti se daň vybírá u plátců nebo u zúčtovacího střediska. Sraženou daň odvede plátce nebo zúčtovací středisko okresnímu národnímu výboru, v jehož obvodu má své sídlo. Podle odst. 3 téhož ustanovení, překročí-li v běžném roce příjem poplatníka od všech plátců podrobený této dani po odpočtu položek podle § 7 odst. 1 částku 25 000 Kčs, je poplatník povinen nejpozději do 15. ledna příštího roku oznámit zúčtovacímu středisku celkovou výši příjmu dosaženého v uplynulém roce.
101. Podle § 10 zákona o dani z příjmů z literární a umělecké činnosti jsou zúčtovací středisko a plátcí povinni vést pro účely této daně a okresnímu národnímu výboru předkládat záznamy a výkazy, jež stanoví ministerstvo financí, a vydávat na žádost poplatníkům potvrzení o výši vyplacených odměn a sražené daně.
102. Podle § 3 vyhlášky č. 184/1968 Sb., k provedení zákona o dani z příjmů z literární a umělecké činnosti, jestliže příjmy z literární a umělecké činnosti plynou z ciziny a byly v cizině prokazatelně zdaněny stejnou nebo obdobnou daní, nepodléhají v tuzemsku zdanění.

103. Zúčtovací středisko Ochranné organizace autorské tedy plnilo svým způsobem úlohu jakéhosi „pomocného správce daně“, byť výsledky své činnosti předávalo okresnímu národnímu výboru, tj. správci daně. Finanční úřad, který vydal potvrzení o příjmech, lze proto částečně považovat i za právního nástupce Zúčtovacího střediska Ochranné organizace autorské. Dle právní úpravy navíc tomuto režimu podléhaly pouze příjmy nad 25 000 Kč ročně, tj. jednalo se o zvláštní režim kontroly nad dobře vydělávajícími umělci.
104. S ohledem na tehdejší dobu je dále vhodné připomenout, že kromě právních předpisů existovala i různá další nepsaná pravidla. Generální tajemník ÚV KSČ RSDr. Milouš Jakeš ve svém všeobecně známém projevu na schůzi stranických funkcionářů dne 17. 7. 1989 na Červeném hrádku mj. uvedl: *„No já dostávám jednou ročně výpis, těch umělců, seznam těch umělců, který dostávají nad těch sto tisíc korun platu, tedy vydělaj si nad sto tisíc korun. No tak řekneme paní Z., je to milá holka, všechno, no ale ona už tři roky po sobě bere šest set tisíc každý rok. A další. Ne šestset, milion, dva miliony berou, J. a jiní, každý rok.“* Jakkoliv může znít tento výrok na první pohled zcela zmateně, generální tajemník ÚV KSČ v něm bez dalšího veřejně nastiňuje hrubé porušování tehdejších právních předpisů pro účely stranické kontroly umělců, mezi něž s ohledem na své příjmy náležela i žalobkyně (byť ji přímo nejmenuje). Vyhláška č. 16/1962 Sb., o řízení ve věcech daní a poplatků, sice nedeklarovala přísnou neveřejnost správy daní, jako je tomu dnes, nicméně v ní nelze nalézt žádný podklad pro takto hrubé narušování soukromí a spolupráci správních orgánů s orgány strany. Generální tajemník ÚV KSČ se prokazatelně dozvěděl údaje, které podle právních předpisů vůbec neměl vědět. To jen ilustruje míru, v jaké byli v té době umělci podrobováni oficiální i neoficiální kontrole ze všech možných stran. Nelze tedy ani jakkoliv rozumně předpokládat, že by takto vysoké příjmy žalobkyně, nadto doprovázené pravděpodobně ještě vyššími příjmy ze zahraničí, a to i ve valutách, jichž se tehdejšímu režimu nedostávalo a k nimž se dostával mj. právě též díky „exportu“ úspěšných umělců prostřednictvím Pragokonzertu, nebyly podrobeny odvodům na sociální zabezpečení.
105. Žalobkyně prokazatelně příjmy přiznávala v rozsahu, který odpovídal povinné účasti na sociálním zabezpečení. Navíc se s ohledem na tehdejší dobu jednalo o příjmy výrazně nadprůměrné. Na základě dostupných dokumentů je též zjevné, že žalobkyně plnila své daňové povinnosti. Již z těchto důkazních prostředků má soud s bezpečnou jistotou za prokázané, že žalobkyně musela být ve sporném období let 1969 až 1987 účastna i na povinném sociálním pojištění umělců. Jakýkoliv jiný výklad by byl totiž zcela nepodloženou a v poměrech tehdejší sociální reality prakticky absurdní spekulací. Nelze rozumně předpokládat, že by žalobkyně platila daně, přiznávala nadstandardní příjmy z tuzemska i ze zahraničí, byla předmětem mimoprávní kontroly ze strany KSČ a současně neplatila odvody na sociální zabezpečení. Takový „model fungování“ by nedával logiku a byl by brzy odhalen. Chybějící doklady o účasti na sociálním pojištění a z nich plynoucí potenciální nejistotu proto soud nemůže přičíst k tíži žalobkyně.
106. Navíc je nutné ještě zohlednit i doložené čestné prohlášení tehdejšího ekonomického náměstka a posléze ředitele Pragokonzertu, který potvrdil, že za žalobkyni Pragokonzert odváděl i příslušné odvody. Další dvě prohlášení pak dokládají, že umělecká činnost žalobkyně byla zprostředkována právě Pragokonzertem.
107. Jak konstatoval Nejvyšší správní soud v bodě 21 rozsudku ze dne 19. 6. 2013, č. j. 4 Ads 27/2013-20: *„Účel ustanovení § 85 odst. 5 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení Nejvyšší správní soud shledává v tom, aby pojištěnec po dosažení důchodového věku mohl doložit svou účast na důchodovém pojištění získanou v minulosti, často s odstupem řady*

desítek let, neboť zákonodárce si byl vědom skutečnosti, že po tak dlouhém časovém úseku je často nanejvýš problematické předložit příslušné evidenční listy. To, že prostřednictvím takového čestného prohlášení může být doložena pouze doba pojištění, nepovažuje Nejvyšší správní soud za nespravedlivé, neboť účelem tohoto ustanovení je umožnit prokázat „velmi staré“ doby pojištění získané zejména před rokem 1990, přičemž výdělky za takto prokázané doby pojištění by zásadně neměly být započítány s ohledem na ustanovení § 18 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění (viz výše) do výpočtu výpočtového základu a procentní výměry starobního důchodu.“

108. Soud má proto za prokázané, že ve sporném období let 1969 až 1987 byla žalobkyně přihlášena k sociálnímu zabezpečení umělců ve smyslu zákona č. 101/1964 Sb., o sociálním zabezpečení, a části první dílu druhého prováděcí vyhlášky č. 102/1964 Sb, stejně jako podle zákona č. 121/1975 Sb., o sociálním zabezpečení, a části druhé dílu druhého vyhlášky č. 128/1975 Sb.
109. V dalším řízení proto bude žalovaná vycházet z toho, že žalobkyně má za období let 1969 až 1987 splněnu dobu pojištění ve smyslu § 11 zákona o důchodovém pojištění v rozsahu 18 let. Těchto 18 let je proto nutné přičíst k již dříve žalovanou uznaným 23 létům a 246 dnům. Celková doba pojištění žalobkyně proto činí 41 celých let a 246 dnů. Z této doby bude žalovaná vycházet v opakovaném výpočtu výše starobního důchodu žalobkyně postupem podle zákona o důchodovém pojištění.
110. Pokud jde o výši vyměřovacího základu, ta se v případě žalobkyně zjišťuje podle § 18 odst. 4 věty první zákona o důchodovém pojištění pouze od roku 1986. Podle § 82 vyhlášky č. 128/1975 Sb. se za hrubý příjem umělce považoval příjmový stupeň podle § 75 odst. 1 téže vyhlášky, což by v případě žalobkyně byl příjmový stupeň nejvyšší. Vyhláška č. 149/1988 Sb. ovšem v tomto směru zpětně stanovila výhodnější způsob určení hrubého výdělku ve smyslu § 16 odst. 3 věty první zákona o důchodovém pojištění. V § 176 odst. 3 totiž i na doby před 1. 10. 1988, kdy vyhláška č. 149/1988 Sb. nabyla účinnosti, umožnila za hrubý výdělek považovat shodně jako pro období od data její účinnosti ve smyslu svých § 70 a § 62 odst. 1 „*hrubý příjem z umělecké činnosti, snížený o skutečné režijní náklady spojené s touto činností, jestliže podléhá dani z příjmů z literární a umělecké činnosti*“, tj. nikoliv již příjmové stupně z něj odvozené. Bude proto na žalované, aby v dalším řízení zjistila výši tohoto příjmu počínaje od roku 1986, přičemž v tomto směru vyjde z údajů obsažených v potvrzení finančního úřadu, jež se shodují i s údaji na sjetinách Zúčtovacího střediska Ochranné organizace autorské (pouze za rok 1986 není na částečné kopii sjetin patrný celkový součet, a k souladu se tedy soud nemůže vyjádřit). Pokud se žalobkyni podaří doložit nadto i příjmy zahraniční, jež by případně byly v souladu s rozhodnou právní úpravou započitatelné do hrubých výdělků, započte žalovaná navíc i ty, přinejmenším však musí zohlednit tuzemské výdělky potvrzené finančním úřadem (a též Pragokonzertem).
111. Právním názorem, který vyslovil soud v tomto zrušujícím rozsudku, je žalovaná v dalším řízení vázána (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

Závěr a náklady řízení

112. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žalobkyni přiznal jejich plnou náhradu, protože měla ve věci plný úspěch. Náklady představují náklady na zastoupení advokátem, který je plátcem DPH. Za dva úkony právní služby (příprava a převzetí zastoupení a sepsí žaloby) náleží odměna 2 x 1 000 Kč [§ 9 odst. 2 ve spojení s § 7 bodem 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen

„advokátní tarif“) a paušální náhrada 2 x 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), tj. celkem 2 600 Kč. K uvedeným částkám je třeba v souladu s § 57 odst. 2 s. ř. s. třeba přičíst náhradu za 21 % DPH, tj. 546 Kč. Celková náhrada nákladů řízení tak činí částku 3 146 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 10. května 2023

Mgr. Ing. Petr Šuránek, v. r.
samosoudce